

SLOVENSKI NAROD.

Tabaja vsak dan sveder, izimni nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 8 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za osnanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se osnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, osnanila, t. j. vse administrativne stvari.

Cigaletova slavnost.

Prihodajo nedeljo, 26. t. m., se odkrije v Črnem Vrhu nad Idrijo Cigaletova spomenik in spominaka plošča na njegov rojstni hiši. Oboje se bode vršilo s primerno slavnostjo, kakor je občinstvu že znano iz priobčenega vabila.

M. Cigale ni bil toliko velik učenjak, da bi bil kazal značnosti nova pota in smeri in bi bil tako proslavil naš narod; tudi ni bil umetni pesnik, ki bi se bil ovekovečil z nesmrtnimi pesniškimi umotvori; a delal in trudil se je toliko na književnem polju, da ga šteje njegov življenjepisec, Ivan Navratil, „meji poglobljene stebre mili slovenščini in največje dobrotne slovenskemu ljudstvu“. In to po pravici!

M. Cigale je v dobi našega narodnega preporoda, v viharjih letih 1848 in 1849, urejeval prvi večji politični slovenski časnik „Slovenijo“, ki je tedaj budila in dramila Slovence k narodnemu delu in ki ima za prepored naše narodne zavesti nevenljivih zaslug. V omi dobi je bil M. Cigale iz golega rodoljubja tedanjemu „Slovenskemu društvu“, ki je imelo namen piliti in bogatiti slovenski jezik, delaven tajnik in duša društva.

M. Cigale ima glavno zaslugo, da je izšla „juridično-politična terminologija“ za jugoslovanska narječja (hrvatsko, srbsko in slovensko) l. 1853., pregledal je in za tisek pripravil občni državljanski zakonik in je bil blizu štirideset let urednik slovenskemu državnemu zakoniku in vladnemu listu. Skoraj štirideset let torej je do malega sam slovenil vse zakone in ukaze. Naše pravniško imenstvo je v veliki večini njegovo delo. Vsi pisatelji, ki pišejo o pravednosti, se okoriščajo s Cigaletovim trudom, in prezasluženo društvu „Pravnik“ zida na temelju, ki ga je postavil rajni M. Cigale.

Pa še z druge strani je bilo važno ravnokar opisano delovanje. S tem svojim delovanjem je on gladil pot slovenščini v urade. On ni samo prevajal zakonov, poskrbel za potrebno imenstvo, ampak je tudi slovenil vse potrebne tiskovine za slovensko uradovanje, kot sodna vabila, odloke itd. In ker je on na tem polju oral ledino, zasluži posebno našo hvaležnost.

Vender bi se motil, kdor bi menil, da ima pi-

satelj, ki ga boče v nedelje slaviti omikani del slovenskega naroda, zaslug samo za pravniško imenstvo, on je tudi najbolj pomagal slovenski besedni zaklad sploh; njegovo delo je „Nemško slovenski slovar“ izdan ob troških škofa Wolfa, ki je neprecenljivega pomena za razvoj našega slovstva. Poleg tega slovarja zložil je pozneje še nemško-slovensko in slovensko nemško „znanstveno terminologijo s posebnim ozirom na srednja učilišča.“ Kakor je preje s slovarjem zdatno koristil vsem pisateljem slovenskim, tako je s terminologijo naredil pot na poprejšnji pusti ledini slovenskega znanstvenega slovstva. Leta 1880. je izšla terminologija in takoj je v treh letih (od l. 1881.—1884.) prišlo na svetlo več znanstvenih del in zlasti učnih knjig za srednje šole, kot preje v desetletjih.

Našteli smo nekaj zaslug za rajnega Cigaleta. Nikakor pa ne mislimo danes ocenjevati dolge vrste njegovih jezikoslovnih spisov, priobčenih v „Bčeli“, „Glasniku“ in „Novicah“, tudi ne naštevati njegovih šolskih knjig. Ocenili so njegova dela in podali dobro pisane življenjepise: I. Navratil v koledarji družbe sv. Mohorja za l. 1894., dr. D. Majaron v Slovani l. 1887., Marn v „Jezičniku“ (l. 1890) itd.

Iz črtic, ki smo jih podali, bode vsakemu jasno, da je rajni Cigale s svojim slovstvenim delovanjem res jeden izmej stebrov, ki nosijo duševni hram slovenskega naroda, hram omike in prosvete. Zato je bila srečna misel, proslaviti zaslužnega pisatelja, saj slava velja štiridesetletnemu neumornemu književnemu delovanju in neomadeževanemu rodoljubju! Takih vedno delavnih rodoljubov potrebuje domovina; taki naj bodo uzor naši nadebudni mladini. Zato kličemo: Slava Cigaletovemu spominu!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 23. avgusta.

„Čet in Poljaki“.

Pod tem zaglavjem je ruski liberalni tehnik „Něděja“ priobčil zanimiv dopis o poljsko-češkem razmerju. Pisatelj govori najprej o dvojni meri Dunajske vlade sploh in potem s posebnim ozirom na Čehe. Karakteristično je, kako je vlada postopala napram češki deželni razstavi l. 1891. in kako po-

stopa napram letošnji Lvovski. V Pragi ni vlada na razstavi napravila nobenega eraričnega posloppja, in delovala, da bi prišlo tja čim manj gostov, zlasti slovanov. Vsak slovanški vlak jo je jezil, najbolj pa so jo jezile tiste nekatere ruske čepice, ki so se pojavile na razstavi. V Lvovu je pa vse drugače. Tam je vlada postavila na državne stroške nekaj jako lepih paviljonov, da bi s to dekoracijo prikrila nedostajanje industrije v Gališki. Še več: na deželni razstavi v Lvovu je najti tudi razstavjalcev s Poznanjskega in z ruske Poljske, kakor tudi Ogerskega, v Pragi pa še moravski Čehi niso smeli razstaviti. Vladno stališče napram Lvovski razstavi je povsem drugačno, nego je bilo napram Praški razstavi in tudi slovanški vlaki bi jej ne bili zoperni, da bi le prišli; ali ni jih! Tem čudnim razmeram se pa ni čuditi. Čehi so že davno vajeni, da ovira vlada vsa njih podjetja kjer le more. Bolj zanimivo je pogledati, kako stališče so gospodje Poljaki zavzeli napram svojim sodeželanom in bratom, gališkim Malorusom. Polovica prebivalstva Gališke je ruske narodnosti. Lvov je središče vzhodne Gališke, nekdanje Rudeče Rusije, v kateri prebivajo skoro izključno Malorusi. Razstava je deželna in bi torej moral biti jednako pristopna vsemu prebivalstvu, poljskemu in ruskemu. A so-li Poljaki vsaj tu na deželni razstavi priznali Ruse kot svoje enakopravne sodeželane in pustili doma svoje tradicionalno sovraštvo proti njim? Kaj še! Rusi so na razstavi povsem prezrti. Uradni jezik je samo poljščina, vsi napisi so samo poljski, a Rusom je odkazan samo ponižen kotiček v narodopisnem oddelku, kateri kotiček je v zvezi temu najbolj zanimivi del razstave. Vse slavnosti so samopoljske in očitno protiruske, atrakcija pa je panorama, predstavljajoča zmago Kosciuskega nad Rusi. Vse to se godi pod protektoratom vladajoče koalicije. Vse to je razumevno. Poljaki se ne čutijo Slovane, pričakujejo spasa od historičnih nasprotnikov vseh Slovanov in so zato postali njih zavezniki. Čudno pa je, da se še vedno najdejo Čehi, ki od Poljakov kaj dobrega pričakujejo in se udeležujejo poljskih slavnosti. To so pa le ostanki nekdanje staročeške stranke, ki se obupno trudijo, dati še neka znamenja, da še žive. Tako sta bivša voditelja Staročešev Rieger in Mattuš mislila, da zanja ni ponižujoče, biti v Lvovu takrat, ko so razstavo obiskali nemški in madjarski poslanci. Na sbođu poljskih pisateljev in žurnalistov pa je češki pesnik Vreblický mislil, da je bilo umestno, čitati svojo pesem na slavo Poljske. Staročeši so celo sestavili poseben komité, kateri bi imel uprizoriti številni obisk Čehov, priprave so se dognale, a oglasilo se je tako malo udeležajnikov, da se je izlet odlagal od dan do dan, dokler se ni povsem opustil.

LISTEK.

Lady Hilda.

(Roman, angleški spisala Ouida.)

V.

(Dalje)

Drugi dan je vojvoda della Rocca pustil svojo karto pri lady Hildi in grofici Caviare, potem se pa celih štirinajst dni ni pri nji oglasil. Ako ju je v kaki znani hiši videl, spregovoril je z njima le nekoliko besed in se jima umaknil. St. Louis, ki se je bil v svoj načrt zaljubil, se je jezil in jel zdvajati.

— Vi se ustavljate svoji usodi, reče nestrpljivo.

— Usodi! odgovori, smeje se, della Rocca. Ni je več, davno smo je vrgli v ropotarnico, izginita je z drugimi poganskimi bitji, ko se je prižgala prva plinova svetilka.

— Vi ste grozen realist, vzdihne St. Louis, tako iskreno, kakor da je na „favorit-konju“ zapazil kako napako. Z romantičnega stališča sodeč, je priznati, da ima Hilda marsikako napako. Prehladna je, preveč brezčustvena, kar ne kaže, da je kdaj koga ljubila. To otežkuje vaš položaj, to je resnica.

Taka „mala slabota“, „petite faiblesse“, ima v sebi neki poseben čar.

— Pri svoji ženi človek lahko potrpi tako „malo slaboto“ za drugega, reče z usmevom della Rocca, kakor da bi se mu taka slabota ne videla kot poseben greh.

— To je romantičen nazor, reče St. Louis malo prezirljivo. Res, da je laglje ravnati ženo, ki ima neko preteklost. Ta ve, česa se jej je nadejati. Morda je častno, biti predmet prve ljubezni kake žene, ali ugodno to nikakor ni — žena v tem slučaju preveč zahteva.

— Če nisem pri ženi bil prvi, katerega je ljubila, nisem še hotel biti drugi, odgovori della Rocca.

— To je italijanski fanatični nazor. Romeo in Otelo sta uzor italijanskih ljubovnikov. Ne morem razumeti, kako je Shakespeare, Anglež, mogel popisati ta značaja. Italijani ste prav pogostoma nezvesti, ali kadar ste zvesti, ste ognjeviti, takrat vam je ljubljena žena vse. In to je jeden razlogov, zakaj ima Italijan pri ženah toliko sreče, kakor nihče drugi. Kraj vas so možje drugih narodov pravi otroci.

— To pa zategadelj, ker je pri nas ljubezen vse predirajoča strast, globlje vsajena v srce, kakor

pri drugih narodih. Kako naj ima ljubezen kako moč, ko je podrejena lovu na lisice in sme vzplamteti, kadar ni druge zabave ali sporta.

— Pri nas Francozih je ljubezen samo lastnemu dragemu „jaz“ podrejena, reče St. Louis smeje se na lahko. Tako vsaj trde moji rojaki. Ali ne ljubi vsak človek najprej samega sebe, potem šele koga drugega? Če kdo ni zadovoljen sam s soboj, kako naj bo zadovoljen s kom drugim?

Domisljav človek ima pri ženah malokdaj srečo.

— Res je, ali le če svojo domisljavnost javno izraža, to pa ne spada sem. — — —

Našega vojvoda bi bil skoro povozil voz, ko je mej stoječimi in vozečimi kočijami hitel tja, kjer je videl črno-belo livrejo Hildinih lakajev.

Kočija lady Hilde je stala na trati, kjer se je odlični Florentinski svet na sprehodu pred obedom navadno ustavljal. „Piazza“ je najdolgočasnejši del parka. Tam stoji dvoje ali troje dreves in mej njimi kukavna kavarna, a vzlic temu ali morda prav zato, ker je to zadnje mesto na svetu, kjer bi noben pameten človek ne ustavil svojega voza — se zbira tukaj novodobno našareno florentinsko društvo. Tisti ljudje, ki so se že pri dopoludanskih obiskih obrekovali, in zopet na večernih veseljah in ki drug

Poljaki imajo poseben dar, nakopavati si neprijateljev. Tudi vsa Češka je proti njim razdražena, namreč proti njih političkim kolovodjam, kajti za poljski narod imajo Čehi iskrene simpatije, s poljskimi magnati pa ni porazumljena, in ker je Lvovska razstava delo magnatov, zato ne morejo Čehi imeti zanjo simpatije.

Vnanje države.

Cankov.

Bivši bolgarski ministerski predsednik Dragan Cankov je prišel v soboto iz Peterburga na Dunaj, kjer misli počakati, da se mu dovoli vrnitev na Bolgarsko. Prosil je avdienco pri Koburžanu, a ni je dobil, pač pa mu je vlada naznanila, da ga zmatra še vedno za puntarja in da mu je zategadelj povratek v domovino prepovedan. Cankov je izdal oklic na narod, v katerem oklicu razvija svoj program tako glede razmerja med Rusijo in Bolgarsko, kakor glede Koburžana. Povdarjajoč, da je za vedno konec osemletnemu paševanju Stambulova, pravi, da so on in somišljeniki njegovi pripravljene priznati Koburžanu vladarjem, dasi se njegove volitve niso udeležili. Za srečo Bolgarske pa je treba, da hodi po naravnem potu, kakor ga je določil Sanštefauski mir. Porazumno z Rusijo je treba delovati. Rusija ne želi od Bolgarske drugega nič, nego da dinastija bolgarska ne bode zavetišče sovražnikov Slovanstva, pravoslavja in Rusije. V novo sobranje naj se torej volijo možje, ki stoje na stališči liberalne stranke in priznavajo nje vodilna načela: I. Mir in porazumljenje z Rusijo; II. Obnovitev § 38 ustave (določujočega, da mora biti drugi knez pravoslavne vere in takisto vsi njegovi nasledniki); III. Uvedenje zakonov, primeraih demokratičnim navadam Bolgarov. — Sobranje, v katerem bodo taki zastopniki naroda, bo lahko izvedlo naslednje reforme: 1.) Zmanjšanje upravnih troškov; 2.) Zagotovljenje ravnovesja v državnem gospodarstvu, ne da bi se davčna bremena povečala; 3.) Neodvisnost bolgarske trgovine in obrtnosti, neodvisnost provosodja in pospeševanje ugleda dinastije.

Napad na Crispija.

Po raznih mestih se je raznesla vest o novem napadu na italijanskega ministerskega predsednika Crispija. Govorilo se je celo, da je obležal mrtev na lici mesta. Pozneje se je zopet javljalo, da je Crispio samo ranjen. V Berlinu je ta vest prouzročila velik strah zlasti na borzi. Kurs italijanske rente je v Berlinu padel za poldrugi frank, pa se je zopet ojačil, ker se ta vest ni uradno potrdila. Prav verjetno je, da je to le borzni manever.

Borba mej poslansko in pērsko zbornico angleško.

Ker je pērska zbornica zavrgla vladno predlogo o najemnikih na Irskem, se je zopet s podvojeno silo obudilo staro nasprotstvo proti tej korporaciji. V poslanski zbornici se je celo predlagalo, naj se ne dovolijo plače za uradnike pērske zbornice, oziroma prikrajšajo. Vsled vladnega posredovanja se to sicer ni zgodilo, a vlada bo po počitnicah precizovala svoje stališče, to je napovedala perski zbornici boj.

Korejska vojna.

Londonski „Times“ se brzovjavlja iz Shangaja: Kitajski general Tio javlja, da je v petek s svojo vojsko naskočil Japonce pri Pinjangu in je premagal. Izgubili so mnogo mož. V soboto jih je zopet pobil in je pregnal iz Chimghoa. Kitajsko brodovje je iz zaliva Pečili pregnalo japonske vojne ladje.

Dopisi.

Iz Metlike, 19. avgusta. [Izv. dop.] (Praznovanje rojstnega dne Njega Veličanstva.) Kakor vsako leto, je tudi letos naša belokranjska

drugemu takoj čast z živega telesa trgajo, tisti ljudje bi te ceremonije za nobeno ceno ne opustili — k večjemu da dežuje. Lady Hilda, ki se navadno ni nikdar tukaj ustavljala, ukazala je danes svoji sestričini Mili na ljubav kočijo tod ustaviti, ker je Mila hotela pokazati svoj incroyable-klobuk. Znanci in prijatelji so se hitro zbrali okoli kočije, a lady Hilda se zanje ni dosti menila; imela je posla s kupovanjem celih košaric cvetk od siromašnih žen in z njih nameščenjem v kočiji. Madame Mila je brbljala kakor papiga in se ni mogla naslušati pikantnih novic.

„Kaj je novega“ to je v Florenci splošno vprašanje od zore do mraka, prav kakor v Atenah. Najbolj priljubljen je tisti, ki si zna take „novice“ sam izmisliti, kadar ni izvirnih. Za politične vesti ne vpraša v Florenci nihče, tudi finančelue vesti ne zanimajo nikogar, ker ima vsakdo svoj denar varno naložen, ali vse se zanima za „novice“ in se bavi z „médisance-o“. O drago, sladko, vedno blagoslovljeno ugibanje, kako je bil ujet „bišni prijatelj“, kako je bil tekmeč v nevarnosti, kako gospa sosedna ni nič boljša od njenega glasu in kako so tega ali onega zasačili, ko je pri kartanju skril kralja v rokav.

(Dalje prih.)

Metlika kar najslovesnejše praznovala god našega vladarja Franca Jožefa I. V petek večer je bil mirozov mestne godbe, katere je pred mestno hišo, pred županovim stanovanjem ter pred stanovanji drugih dostojanstvenikov igrala cesarsko himno. V soboto zjutraj je bila budnica, katero je spremljalo pokanje topičev. Ob 8. uri je daroval veleč. g. prošt slovesno sv. mašo, katere so se udeležili vsi uradniki c. kr. sodišča, davčnega urada, notarjata, občinski zastop, c. kr. žandarmerija, velika množica meščanov in okolčanov ter Metliško prostovoljno gasilno društvo. Glavne dele sv. maše je naznanjalo slovesno zvonjenje ter streljanje topičev. Po končani maši je vrlo gasilno društvo defiliralo v svoji lepi in čisti opravi pod poveljstvom svojega kapitana gospoda Leopolda Gangla z vihrajočo zastavo uprav vojaški korakajoč na slovenski komando po veselih zvokeh lepe sokolske koračnice pred gospodo, katere se je zbrala pred mestno hišo. S tem bi bilo oficijelno praznovanje končano. Toda da se svečanost poveča, je priredilo gasilno društvo v nedeljo popoldne izlet v mestni log. Ob 3. uri popoldne so odšli gasilci z godbo na čelu v log, za njimi pa meščanstvo — nekateri peš, drugi na vozech. In tam, v onem košatem logu, pod stoletnimi brasti, na mehki travi ob bregovih šumeče Kolpe se je razvilo živo življenje, katero je spremljala godba, petje, ples, igra, govor — radostni pojavi zložnih, navdušenih src slovenskih na meji zemlje slovenske! Ko je bil obširni prostor, kateri je bil veselici odmenjen, prenapolnjen, je dvignil prvo kupo gasilnega društva poveljnik g. L. Gangl ter v krepki besedi razložil pomen današnjemu izletu ter napil Njega Veličanstvu Francu Jožefu I. — In zazvenel je tedaj glasen Živio, ki je sto in stokrat odmeval po temni lözi, ter pričal, da sleherni Belokranjec ljubi svojega carja! Godba pa je ob etoječe poslušajočem občinstvu svirala cesarsko pesem. Ko se je poglelo viharo navdušenje, se je zopet dvignil g. poveljnik ter v drugo izpraznil čašo na čast in slavo zaveduemu meščanstvu, katero ni gasilnemu društvu nikdar odreklo svoje pomoči, marveč je vedno podpiralo ter mu dalo tudi krepke svoje sinove, ki čuvajo nad blagostanjem očetov svojih! To mu je sigurno v spodbudo in podporo ter v čast, ker je baš njegovo povabilo združilo v vzajemnem razveseljevanji vse od g. prošta in najvišjega uradnika do onega moža, ki je najzadnji prisegel na zastavo gasilnega društva! Tako meščanstvo, ki nastopa skupno, kadar je treba pokazati, da niso Belokranjecem zamrila živa srca, lepim, plemenitim čutom — naj živi! Navdušenje je bilo tudi ob tej napitnici veliko. — Za tem je nastopil kvartet Gregorač Weis Guštin-Peče, ter zapel živo Volaričevo „Za dom!“ In resnično so lepo peli ti mladi možje, katere je združilo vabilo poveljništva gasilnega društva in pa nada, da bode slovenska pesem veselo podžgala Metličane, kateri pač redko pojó, odkar je gola vsaka vinska gorica! Vzbudilo se nam je upanje, da bi se morda ravno v gasilnem društvu vzdržal pevski zbor, da bi še kdaj vsplaval „Oblatek“ tam pod nebom nad veselo družbo in „Pri zibeli“ razvnela čut sleharnemu za lepo pesem slovensko! V imeni gasilnega društva in meščanstva izrekamo vrlim pevcem gorko zahvalo ter prošnjo, da bi nam še privoščili izreden in pri nas zelo redek glasbeni užitek. Potem je spregovoril g. poveljnik zdravico prisotnemu g. proštu Fr. Doganu in veleč. duhovščini, katero je občinstvo živahno vzprejelo. Za to napitnico je vstal g. Anton Prosenik ter je zahvalil gasilno društvo za lepo svečanost, katero je priredilo. Ono se vsekar družu pod svojim geslom: V nevarnosti ne omahuj, — Za blagor bratov se žrtvuj, — Daruj življenje v sili vsak, — Naprej pogumno, roj krepak! — Pod vrlim poveljstvom g. L. Gangla, brata dičnega našega kipaerja g. Alojzija Gangla, krepko napreduje in je vselej na mestu, kadar pride nevarnost. Zatorej mu nazdravlja. Tudi ta napitnica je bila viharo vzprejeta. Mej petjem in godbo so se prodajale srečke za loterijo, končno pa se je mladina še zavrtela v vesel ples. In ko se je začela razvijati čimdalje veselejša zabava ob čaši dobrega vina, takrat je tam od Govjancev priplaval teman oblak, ter s seboj prinesel dežja, kateri je živahno družbo pregnal prej, kakor jej je bil namen. No dosti ni škodoval ta dež, zakaj ljudje so se potem v Metliki še zbrali v razne gostilne ter so veselo peli in nadaljevali v logu začeto zabavo. Bodi že kakorkoli, resnično je, da je naše gasilno društvo Metličanom priredilo lep popoldan in mnogo pripomoglo, da se je

število njegovih častilcev in prijateljev povečalo in — rekli bi — tudi družabno življenje meščanstva vzdramilo iz dolgega spanja. Tudi čut ljubezni do cesarja se je krepkeje počivil in nemogoče ni, da ne bi še večkrat preživeli tak lep popoldan tam čisto na meji domovine naše! Zato pa želimo gasilnemu društvu, da naj krepko napreduje in družu, kar bi čas, ta ostri vladar, lahko s brzim svojim tekom razdružil. Tako bodi!

Iz Ribnice, 21. avgusta. [Izvirni dopis]. (Lovski klub.) Deželna vlada je potrdila pravila „Lovskega kluba v Ribnici“. Vsled tega vršil se je prvi občni zbor tega društva, pri katerem se je sklenilo delovati z vsakovrstnimi sredstvi v prosepah lovitva in loviti lovsko-pravilno. Do zdaj se je oglasilo okoli 20 udov. V odbor so bili za l. 1894/95 voljeni: načelnikom: gosp. Ivan Rus, trgovec iz Brež; njega namestnikom: gosp. Janez Kosler, grajšček v Ortneku; blagajnikom: g. Janez Pauser, trgovec v Ribnici in tajnikom gosp. Franc Leiler, notarski uradnik v Ribnici. — Da se je to v Ribniški dolini za lovitvo jako koristno društvo ustanovilo, zahvaliti se je v prvi vrsti gosp. Ignacu Gruntarju, c. kr. notarju v Ribnici. Zahvala gre pa tudi imenovanim, za pravo lovitvo čez vse vnetim gg. odbornikom, ki so gosp. ustanovitelja krepko podpirali. — Ker so tudi vsi udje vneti le za pravo lovitvo, je upati, da bo to mlado društvo postalo vreden sodrug enakim lovskim društvom, ter da ne bode prištevalo zajcev in srn k „ropni divjaci“, kakor so to delali nekateri poprejšnji lovski zakupniki v Ribniški dolini. Saj tako je bilo brati pred ne dolgim časom v blaženem „Slovencu“. — Gosp. urednik, kadar vzredimo kaj dosti te „roparske zverjadi“, povabimo tudi Vas, da se boste zamogli vsaj osebno prepričati, kako grozno krvoločna je ta „zverjad“ v Ribniški dolini. Gotovo boste podpirali potem tudi v deželnem zboru preprošajno prošnjo bivšh „Aasjagrov“ za proglasitev omenjene divjadine v „kategorijo roparske zverjadi“. Torej na svidenje!

Domače stvari.

(Slovenščina pri deželnih uradih.) Pogosto se je že v deželnem zboru in v domačih časopisih naglašalo, da slovenščina pri uradih slovenske dežele kranjske ne zavzema onega mesta, katero jej po vsej pravici gre, da se marveč nemščina, kjer le mogoče, šopiri in da se prvi deželni jezik le prerad v kot potika. V tem oziru sveda tudi ravnateljstvo in upraviteljstvo deželnih dobrodelnih zavodov ne zaostajata in še le zadnje dni razpošiljalo je omenjeno upraviteljstvo tukajšnjim čisto slovenskim zadrugam izključno nemške okrožnice. Kam, za Boga, pridemo, ako niti deželni uradi ne spoštujejo prvega deželnega jezika?

(Osobne vesti.) Glavne davkarije kontrolor g. Egen Juh je imenovan glavnim davkarjem pri finančnem vodstvu v Trstu. — V Gorici je umrl odvetnik dr. Jožef Jakopič v 53. letu svoje dobe.

(Nov odvetnik.) Gospod dr. Franc Prevec otvori te dni svojo odvetniško pisarno v Krauji.

(Volilo mestnim ubogim.) Nedavno v Ljubljani umrl zasebnik g. Ignacij Traun volil je mestnemu ubožnemu zakladu znaatni znesek 500 glđ.

(Na naslov mestnega olupševalnega odseka.) Piše se nam: Basia vulgo „klobasa“ s tistim imaginarnim vodomatom na cesarja Jožefa trgu je v tako škandaloznem stanju, da se skoro ne razlikuje več od navadne vaške luže. Na raznih krajih rase iz vode nad meter visoka trava, v vodi plava vse polno različne nesnage, voda sama pa je že skoro temno-zelena. Tudi že na sebi skrajno neukusna ograja je hudo zanemarjena. Prosimo torej!

(Otvoritev II. kočje „Slovenskega planinskega društva“ na Molički planini pod Ojstrico.) Ni še dolgo temu, odkar se je ustanovila Savinjska podružnica „Slovenskega planinskega društva“ in že je najti v Savinjskih planinah obilo sadu njenega delovanja. Zaznamovala je pota po dolinah in planinah in v zadnjem času si je postavila na Molički planini lep spomenik — lepo zidano kočjo, ki bo zavetje na Ojstrico potujočim turistom. Slovesna otvoritev in blagoslovljenje te kočje se je vršilo pretekli četrtek ob navzočnosti mnogih turistov — bilo jih je okoli 50 — iz vseh vetrov naše domovine. Ko je Solčavski župnik č. g.

Miloš Šmid blagoslovil kočo ter izpregovoril vsodbujajoče besede „Slovenskemu planinskemu društvu“, je v kratkih a jedernatih besedah poudarjal za služni načelnik Savinjske podružnice gosp. Fran Kocbek važnost te kočice, katere zgradbo je v prvi vrsti omogočil posestnik Moličke planine, Moličnik, odstopivši brezplačno svet za kočico, prevzvišeni knezoškof Ljubljanski, ki je podaril les, kolikor se ga je rabilo za zgradbo in je zahvalil tudi druge dobrotnike, ki so kolikor toliko prispevali k zgradbi. Načelnik osrednjega odbora g. prof. Orožen je v lepem govoru opisal zasluge načelnika Savinjske podružnice za „Slov. plan. društvo“ ter krstil kočico po njem „Kocbekova kočica“. Živio-klici in streljanje s topiči je odmevalo od golih skal in naznanjalo veselje, ki je vladalo v celi družbi. Pozneje se je napivalo odličnim gostom, ki so počastili s svojo navzočnostjo to slavnost: dež. poslanec dr. Srncu, notarju dr. Vršču, trem zastopnikom duhovščine, članom osrednjega odbora Ljubljanskega, zastopnikom Kamniške podružnice, g. prof. Borštnarju in njegovi gđ. hčerki kot jedini zastopnici nežnega spola itd. Ko je bil predital podnačelnik osrednjega odbora gosp. Krulc vse došle brzojave, se je zaključila slovesnost. Drugi dan so se vračali izletniki na svoje domove posestiviši Ojstrico, čez Škarje v Logarjevo dolino, kjer jim je slabo vreme zagrenilo nekaj njihovo prejšnje veselje. Omeniti nam je še prijaznih in sijajnih vzprejemov v Gornjem Gradu in v Lučah, s katerimi so bili izletniki potujoči na Moličko planino uprav presenečeni. Za to naj bode uprizariteljem izrečena tu iskrena zahvala. Otvorjenje kočice na Molički planini, poset kamenite Ojstrice skalnate Škarje in divna Logarjeva dolina so za pravega turista pravi užitek. Za vse to se je zahvaliti načelniku Savinjske podružnice gosp. Kocbeku, ki je ves vzpored uredil ter vodil vso družbo po planinah in ji razkazoval njihove krasote.

(Ubegli prisiljenci.) Kakor poroča uradni list, so zadnjič ubegli trije prisiljenci izvršili svoj beg na ta način, da sta se dva oblekla v civilno obleko, kakoršna se izdeluje v prisilni delavnici, tretji pa je oblekel monturo paznika in tako spremil prva dva iz delavnice.

(Cirkus Henry v Ljubljani.) Na svojem potovanju v Trst in Italijo ustavil se bode za nekoliko časa tudi v Ljubljani slovit cirkus Henry. V ta namen začelo se je včeraj poleg Volheimove vile ob Tivolškem drevoredu graditi obširno dirkališče. Cirkus Henry, ki je eden največjih in najboljših v Avstriji, ter šteje čez 80 oseb in 45 konj, pričel bode s predstavami v Ljubljani prve dni meseca septembra.

(Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 12. do 18. avgusta. Novorojencev je bilo 14, umrlih 5, mej njimi so umrli za grižo 1, za vnetjem sopilnih organov 4, za želodnim katarom 6, vsled mrtvo-uda 1, vsled starostne oslabelosti 1, za različnimi boleznimi 7. Mej umrli bili je tujcev 8 (= 42.1%), iz zavodov 11 (= 57.8%). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli: za tifuzom 1, za grižo 3, za vracico 2, za grižo z bljuvanjem 2.

(Ljudska kuhinja v Kranju) se ustanovi takoj s početkom šolskega leta. S tem bode ubogim učencem gimnazije podana izdatna olajšava, ki se je ob svojem času pogrešala. Tudi na drug način se bode skrbelo, da bodo gimnazijaki učenci dobro preskrbljeni s stanovanji in s hrano in da ne bode nobenega povoda pritožbam.

(Slavnostna otvoritev mostu čez Savo pri Radečah) se vrši v nedeljo 26. avgusta. Vzpored: Dne 25. zvečer razsvetljava trga in mostu, ter sviranje godbe po trgu. Dne 26. zjutraj budnica. Ob 8. uri vzprejem došlih gostov. Ob 10. uri slavnostna sveta maša in blagoslovljenje mostu z zahvalno pesmijo. Popoludne ob 3. uri veselica na prostem z loterijo itd., zvečer umetalni ogenj in ples. Pri veselici sodelujejo iz prijaznosti pevci iz Ljubljane, c. in kr. vojaška in domača Radeška godba.

(Telovadno društvo „Zagorski Sokol“) je predložilo deželni vladi prenovljena pravila v potrjenje. Deželna vlada je vzela prenovljeno pravila na znanje in potrdila obstanek društva na podlagi novih pravil.

(Nova brzojavna postaja.) Danes se je v Sv. Ani na Gorenjskem odprla brzojavna postaja z omejeno službo, zvezana s tamošnjim pošt-nim uradom.

(Nova pošta.) Dne 1 septembra t. l. odpre se v Gorenjih Gorjah pri Bledu nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštne hranilnične urada. S poštnim uradom na Bledu imel bode vsakdanjo poštohodno zvezo.

(C. kr. glavno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnic) javlja, da se je z veljavnostjo od dneva otvorjenja lokalne proge Podklošter-Št. Mohor izdal dodatek VIII. k tarifam veljavnim od dne 1. decembra 1891 in tarifnim določilom za prevažanje oseb in njih prtljage, na lokalnih železnicah v področji c. kr. avstr. drž. železnic, na katera se ne razteza pojasna tarifa. Ta dodatek obseza določila glede prometa oseb in prtljage, kakor tudi daljave v kilometrih na tej železnici, in se dobiva za 10 kr. pri gornjem glavnem ravnateljstvu in pri c. kr. železnično prometnem ravnateljstvu.

(Obletnica blagoslovljenja zastave Delav. podpornega društva v Trstu) se je izvršila ob obilni udeležbi prav sijajno. Zjutraj je bila slovesna sv. maša v cerkvi sv. Antona novega, do katere se je pomikal impozanten sprevod. Pri maši je pel močan pevski zbor. Po sv. maši odkorakali so društveniki zopet do društvenih prostorov, kjer je godba svirala cesarsko pesem in so zaorili trikratni Živio-klici. Popoludne je bila veselica na krasno nakičenem vrtu „Mondo nuovo“. Vrstili so se petje, godba, telovadba, slavnostni govor, umetaljni ogenj in keglanje na dobitke. Predsednik g. Mandić je v lepem govoru pojasnjeval namen društva; govor je bil navdušeno sprejet. Odlikovali so se poleg pevcev posebno še telovadci „Sokola“ z jako dobro izvedenimi vajami in skupinami. Vsa veselica se je izvršila v najlepšem redu in še le pozno v noč se je razšlo zadovoljno občinstvo.

(V banji utonil.) V Šklednju poleg Trsta igral se je petletni dečko Andrej Sancin na dvorišči domače hiše. Mej igranjem se je prevrnil v veliko banjo, ki je bila vsled deževja polna vode, in je utonil. Pozvani zdravnik rešilne postaje našel je dečka že mrtvega.

(Rusko sredozemsko brodovje) pod poveljništvom admirala Avelana pride koncem septembra ali početkom oktobra meseca tudi v Putj in v Trst.

(Ljubovna drama.) V Zagrebu našli so farmacevta Anicinija iz Zadra in njegovo 15letno ljubico, hčer Zagrebškega meščana, mrtva v sobi. V zapuščenem pismu pravita oba, da umrjeta zadovoljno in srečno. Iz družih pisem je razvideti, da sta oba izpila najprej cijankali, na to pa je ustrelil Anicinij ljubico v srce in potem samega sebe.

(Skladišča za silo.) Namestu zgorelih dveh skladišč se zgradijo na Rškem kolodvoru dve ali tudi tri kolibe, ki bodo začasno nadomestovale skladišča. Tehniški oddelek pomorske oblasti je dobil nalog, da nemudoma izdelata načrte in preudarek stroškov.

(Neprijetna dogodba) se je pripetila nedavno neki iz Srbije došli učiteljici na Reki. Mlada dama je imela precej znatne — brkice in vsled prestane boleznii lase kratko pristrizene. To je vzbudilo sum nečega redarja, ki je res branečo se učiteljico odvedel do stražnice, misleč, da je zasatil — preoblečenega moškega. Policijski komisar je spoznal pomoto in je takoj izpustil učiteljico, prav uljudno proseč jo oproščenja. Učiteljica se je baje pritožila posredovanjem srbskega konsula. Skoro bolje bi pa storila, da naprosi pomoč kakega — brivca, ako se hoče izogniti enakim neprilikam.

(Iz domačih toplić.) V Rogatec Slatino je prišlo do dne 18. t. m. 1541 strank z 2422 osebami.

(Razpisani službi.) Pri finančni prokuraturi v Ljubljani mesto koncipijenta z adjutom letnih 500 gld. Prošnje v štirih tednih predsedstvu fin. vodstva v Ljubljani. — Na trorzredni ljudski šoli v Leskovcu tretje učiteljsko mesto z letno plačo 450 gld. Prošnje do dne 15. septembra okr. šolskemu svetu v Krškem.

(Popravek.) V včerajšnjem popisu Idrijske slavnosti naj se v telegramu iz Ljubljane čita namestu besede „tujci“ ime: A. Tuječ.

Slovinci in Slovenke! ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

(General Gurko.) Generalnemu guvernerju Gurku se je zdravje toliko zboljšalo, da se bode na poseben poziv carjev udeležil letošnjih velikih ruskih manevrov.

(Salomonov vodovod v Jeruzalemu) Turško ministerstvo za javna dela je sklenilo, da se zopet popravi starodavni Salomonov vodovod v Jeruzalemu. V tem vodovodu so se dovajali v sveto mesto 22 kilometrov oddaljeni studenci Arroubski. Stari vodovod je bil napeljan okolu hriba, novi bode pa prerezal hrib s prerovom, dolgim 3750 metrov. Stroški so proračuneni na dva milijona frankov. Stari vodovod je bil še popolnoma v rabi za časov Poncija Pilata.

(Kalifornijsko sadje v Evropi.) Kakor poročajo angleški listi, bode odplula v kratkem v Evropo velika ladija polna kalifornijskega sadja. To je prvi jednaki poskus; ako se bode sadje dobro obdržalo in ugodno prodalo, utegne se začeti redno izvažanje sadja iz Kalifornije v Evropo.

(Samomor v sodni dvorani.) Grozen prizor se je pripetil nedavno pred porotnim sodiščem v Kataniji na Sicilekem otoku. Neki Sebastijan D'Agata je bil zaradi roparskega umora obsojen na 30 let ječe. Ko je čul strogo obsodbo, zaletel se je kričaje, da je nedolžen, bliskoma parkrat tako silno ob železno ograjo, za katero sede zatoženci, da si je razbil črepinjo. Stvar se je vršila tako hitro, da orožniki niti niso mogli zadržati samomorilca.

Književnost.

— „Vienac“ ima v št. 33. naslednjo vsebino: Osman beg Štefić: Na razkrišču; — Ksaver Šandor Gjalski: Radmilović; — Mirza Safvet: Božanska kćeri...; — Alois Jirásek i Stjepan Karlov: Raj svijeta; — Mirza Safvet: Svanu'o se...; — Pad Sigeta; — Vladislav Vežić †; — Listak. — Slike: Pet zdenaca u Zadru; — Svrtište na Plitvičkim jezerima.

Brzojavke.

Postojina 23. avgusta. Neustrašeno naprej v borbi za našo enakopravnost! Na zdar! — Postojinski rodoljubi.

Postojina 23. avgusta. Pozdravlja je prvi korak k samoslovenski naši stolici kliče mo srčni „Živila slovenska Ljubljana!“ — Gregor Pikel, Avgust Petrič, Rihard Šeber.

Postojina 23. avgusta. Raduje se nad uresničenjem naših srčnih želj pozdravljam iskreno prvi korak k samoslovenski naši stolici ter kličem gromoviti: „Živila narodno-napredna stranka! Živili naši prvoboritelji! Čvrsto in neustrašeno naprej, dokler ne dosežemo pravic, koje so nam zajamčene v naši ustavi! Živila samoslovenska Ljubljana!“ — Fran Jurca, trgovec.

Dunaj 23. avgusta. „Vaterland“ javlja, da so se pred kratkim v Ausseeju sešli predsednik poslanske zbornice Chlumecky, ministra Wurmbbrand in Madeyski in štajerska državna poslanca Foregger in Stürgkh. Dogovorili so se, da je ustrezaje potrebi in slovenskim zahtevam ustanoviti v Celji samostojno slovensko nižjo gimnazijo. Levičarji se jej ne bodo upirali, za kar jim je zagotovljena posebna kompenzacija. Kaka je ta kompenzacija, tega ne ve „Vaterland“ povedati.

Dunaj 23. avgusta. Podpredsednikom višjega deželnega sodišča v Gradcu je imenovan dvorni svetnik Karl Klimbacher.

Dunaj 23. avgusta. Okrajni glavar v Kopru, Schaffenhauer, je imenovan namestniškim svetnikom na Primorskem.

Dunaj 23. avgusta. Minister Wurmbbrand otvori v ponedeljek letošnji mejnarodni žitni semenj.

Dunaj 23. avgusta. Dragan Cankov pojde, kljubuje vsem nevarnostim, v Sofijo. Prosil je avdijence pri Koburzanovi soprogi, bivajoči sedaj v Schwarzenau-u pri Dunaji.

Splet 23. avgusta. Pri banketu na čast udeležnikom arheološkega kongresa je zastopnik hrvatske vlade dr. Bojničić napil združenju Dalmacije s Hrvatsko in Slavonijo.

Peterburg 23. avgusta. Car je obolel za influenco. Nevarnosti ni nikake.

Peterburg 23. avgusta. Minister unanjih del, Giers, odstopi še pred novim letom. Njegov naslednik bo bivši predstojnik azijskemu departementu Činovjev.

Rim 23. avgusta. Poročilo nekaterih listov, da je bil Crispi v Neapolju umorjen, je popolnoma neresnično.

